

GESCHIEDENIS VAN RYCKVELDE

Europahuis Ryckvelde: hoe de organisatie ontstond en groeide

De afgelopen 58 jaar werkte Ryckvelde aan het versterken van de kennis, het inzicht en de motivatie van de Vlaamse burgers om zelf Europese actie te ondernemen en om het Europese politieke project waakzaam op te volgen om het zo in de richting te sturen die **wij, de burgers van Europa**, als onze toekomst zien.

Of om het met de woorden van Europees president **Herman Van Rompuy** te zeggen:
"We Europeans are able to break the waves, to weather the storms, and to steer our beloved convoy (of 27 European connected ships) through the tides ahead. We have that choice. It is up to us to take it."

Geschiedenis van de organisatie

Vlak na de start van de Europese samenwerking ontstond bij velen de behoefte om de bredere bevolkingslagen en vooral de jongeren meer vertrouwd te maken met de **Europa-idee**. Men kwam tot de vaststelling dat de Europese integratie te uitsluitend een aangelegenheid van 'bewindslieden' en ambtenaren was geweest, zonder dat daaraan een gelijkmatige bewustwording van de bevolking beantwoordde. Het beeld van de stoottroepen die zo ver zijn opgerukt dat ze dreigen van het gros van het leger afgesneden te worden, werd herhaalde keren gebruikt.

Pater **Karel Verleye**, die in 1949 het Brugse Europacollege had opgericht en er afgevaardigde beheerder van was, deelde die bekommernis en zocht naar een antwoord. Ondertussen werd de oprichting van vormings- en ontmoetingscentra, waar de Europese gedachte op een bevattelijke, motiverende en toekomstgerichte manier aan de Europeaan-met-de-pet en aan de jongeren zou bijgebracht worden, sterk door Europegezinde middens bepleit. Die centra kwamen er geleidelijk aan in Duitsland, Frankrijk, Nederland en Italië, meestal zonder van elkaar af te weten. In dit klimaat stelde pater Verleye een concept op voor de oprichting van een Europees vormingscentrum in Vlaanderen.

In **1956** richtte hij een **Europees en internationaal vormingscentrum** op, met een vaste stek op het domein van Ryckvelde.

Aanvankelijk had de organisatie vooral een conferentiefunctie. Ondanks de eerder gebrekkige infrastructuur gebruikten heel wat (buitenlandse) groepen Ryckvelde als uitvalsbasis voor het uitvoeren van hun eigen activiteiten.

Eerste vormingssessies en een documentatiecentrum

Stilaan won ook de Europese vormingscomponent aan belang. Tijdens het congres van de Europese Vereniging Onderwijzend Personeel (EVOP) in 1960 werd beslist om 'Europese vormingsdagen voor laatstejaarsleerlingen uit het middelbaar onderwijs' te organiseren. Op 15-16 november **1961** vonden de **eerste vormingssessies** plaats. Die kenden steeds meer succes en werden in de loop der jaren het uithangbord van het Europees en internationaal werk op Ryckvelde.

De vormingssessies werden al die tijd geleid door pater Verleye, pater Vermeeren (vanaf 1961) en pater Hugo Gerard (vanaf 1968). Van bij het begin werd duidelijk dat het aantal deelnemers aan de vormingssessies de polsslagen van de Europese integratie weerspiegelen. En dat is steeds zo gebleven.

Eind van de jaren zestig kregen de vormings- en conferentiefunctie een zekere renomme. Maar ook het nieuwe **documentatiecentrum**, samengesteld uit materiaal van de Voorlichtingsdienst van de Europese Gemeenschappen en de Raad van Europa, kon op veel belangstelling rekenen.

Naar een volwaardig vormingscentrum

In de **jaren zeventig** zouden de verantwoordelijken van het Centrum Ryckvelde er vooral om bekommerd zijn de instelling zodanig te hervormen, aan te passen en uit te breiden dat een **volwaardig Europees en internationaal vormingscentrum voor Vlaanderen** gestalte kon krijgen.

De diverse functies van Ryckvelde werden grondig geëvalueerd:

- de retraite-functie zou langzamerhand afgebouwd worden
- er werd ook voor een personeelstoename gepleit, die zich pas eind de jaren'80 zou doorzetten
- er werden plannen gemaakt om de infrastructuur gevoelig uit te breiden.

In die periode ontplooidde Ryckvelde zich volop rond de drie pijlers die in de loop van de jaren waren opgezet. Eerst en vooral als **Europees en internationaal vormings- en informatiecentrum**, vervolgens als **residentieel conferentieoorden** tenslotte als **attractiepool** binnen de 120 hectaren beschermd natuurgebied waarin de infrastructuur gelegen is.

Uitbreiding van het personeel: de eerste leken

Op de dertigste verjaardag (in **1986**) beschikte Ryckvelde over een uitgebreid aanbod voor volwassenen: vooral studiedagen en extra-muros voordrachten rond specifieke thema's. De Europese vormingsdagen voor jongeren waren ondertussen uitgegroeid tot de 'specialiteit van het huis' en vormden de belangrijkste activiteit.

Met die goed uitgebouwde infrastructuur en een groeiend aanbod aan vormingsmogelijkheden kon een personeelsuitbreiding niet lang uitblijven. Vanaf 1985 kon een gedetacheerd leerkracht aan de slag op Ryckvelde, die in 1987 opgevolgd werd door een fulltime docent en projectleider. In juli '88 kwam ook een administratieve kracht het Ryckvelde-team versterken en in 1990 werd een tweede fulltime docent aangeworven.

Uitbreiding van de activiteiten: internationalisering

In de **jaren negentig** bracht de geestdrift rond het 'project 1992' grote aantallen belangstellenden naar Ryckvelde. De nieuwe personeelsploeg stak de vormingssessies in een nieuw kleedje en ging zich steeds meer toespitsen op het aanmaken van didactisch materiaal voor het onderwijs.

De jaren negentig worden ook gekenmerkt door de uitbouw van activiteiten die het best onder de noemer 'dienstverlening' kunnen gevat worden. Zo sloot Ryckvelde in 1992 een beheerscontract af met het departement Onderwijs met de bedoeling internationalisering in het Vlaamse onderwijs te promoten. Dit gebeurt door o.m. studiedagen, het verstrekken van advies en hulp bij het zoeken van een buitenlandse partnerschool. Verder organiseerde

Ryckvelde modelprojecten voor klasuitwisselingen, internationale conferenties voor leerkrachten en publiceerden we het tijdschrift 'Eureka'.
Daardoor evolueerde Ryckvelde in de jaren negentig naar een organisatie met **twee belangrijke pijlers: vorming en internationalisering**, vooral gericht naar het onderwijs toe. De conferentiefunctie viel helemaal weg door een negatief brandweerrapport, waardoor geen logies meer verstrekt konden worden in het kasteel.

Ryckvelde wordt een beweging

De 'nillies' kenmerken zich door twee tendensen: het verdwijnen van de centrumfunctie en de erkenning als 'beweging' binnen het sociaal-cultureel volwassenenwerk. Het negatief brandweerrapport zorgde voor het afbouwen van de logies op het domein. Dit had echter ook tot gevolg dat de vormingssessies op Ryckvelde afgebouwd werden. Op vraag van de scholen gaan **de educatief medewerkers sedertdien zelf naar de scholen** om er vorming te geven. De centrumfunctie die Ryckvelde tot dan toe had, verdween volledig. Vanaf 2005 werd Ryckvelde erkend als **'beweging' binnen het sociaal-cultureel werk**. Een beweging heeft tot doel om volwassenen over heel Vlaanderen te sensibiliseren, te informeren en aan te zetten tot actie rond een bepaald maatschappelijk thema. Dit betekende dat naast het onderwijs, de focus ook meer kwam liggen op de doelgroep 'volwassenen'.

Het volgende decennium

Vandaag is de Europese gang van zaken volledig anders dan toen Ryckvelde startte. En de kloof tussen de huidige EU en zijn burgers is niet kleiner dan daarvoor. Een enthousiast team gelooft nog steeds in het belang van het Europese verhaal en in dat van Ryckvelde. Onze organisatie gaat dan ook vol vertrouwen en goede moed het nieuwe decennium in.

Na 58 jaar op het domein Ryckvelde, besliste de organisatie dat het tijd was voor een beter bereikbare en meer geschikte locatie voor de vzw. Op 1 december 2014 verhuisde Ryckvelde dan ook naar een gloednieuw kantoor in Sint-Andries, aan de achterkant van het station van Brugge.